

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

Péntek
1924 május 16.

Felolvasó szerkesztő: **Dr. Hegedűs Loránt.**
Szerkesztőség: **Piac-utca 34. szám.**
Telefon: **10-20, éjjel: 18. Kiadóhivatal:** Piac-utca 49. Telefon: 18. szám.

ÁRA:
1000
KORONA

Kiadó: **Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaság.**
Az előfizetési ára: havonta **25000** korona, külföldre **50000** korona.

Debreczen,
XXII. évf. 112. szám.

Május 24-ikén tartják a Magyar Nemzeti Bank alakuló közgyűlését

Budapest, május 15. *Korányi* Frigyes báró pénzügyminiszter a Magyar Nemzeti Bank alakuló közgyűlésére az alábbi meghívót boesátotta ki:

Meghívó

A Magyar Nemzeti Bank alakuló közgyűlését Budapesten 1924 május 24. napján délután 10 órakor tartja a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében (V. Ferenc József-tér).

Az alakuló közgyűlés tárgysorozatát az 1924. évi V. t.c. 13. §-ában nyert felhatalmazás alapján a következőkben állapítom meg:

1. Az alakuló közgyűlés megnyitása a m. kir. pénzügyminiszter vagy képviselője részéről, a meghívó törvényszerű közzétételének, a határozatképességek megállapítása, ideiglenes jegyzőkönyvvezető és két ideiglenes szavazatszedő kiküldése.

2. Az alakuló közgyűlés elnökének, a jegyzőkönyvvezető, a két jegyzőkönyvhiitelesítő, valamint a két vélelmes szavazatszedőnek megválasztása. A közgyűlés elnökét akár a jelenlévő részvényigvezők, akár más jelen nem levő személyek közül lehet választani.

3. Az alapítói megtörtént jegyzésének és az alapítókra az alapítási tervezet szerint teljesített befizetéseknek megállapítása.

4. Határozathozatal az 1924. évi V. t.c. kiegészítő részét alkotó alapszabályoknak változatlan elfogadása és ezzel a Magyar Nemzeti Bank megalkotása iránt.

5. 13 főtanácsos és a főtanács négy póttagjának megválasztása.

6. 5 számvizsgáló és két számvizsgáló póttag választása.

7. Az alakuló közgyűlés elnökének esetleges bejelentése.

8. Az alakuló közgyűlésen mindenki résztvehet, akinek legalább egy egész részvényigvezését a pénzügyminiszter elfogadta.

A szavazati jogra és a szavazás módjára vonatkozó rendelkezéseket az idézett törvényes felhatalmazás alapján a következőkben állapítom meg:

1. A határozathozatalban részt vehetnek:

a) akinek a Magyar Nemzeti Bank legalább 25 részvényére vonatkozó jegyzését a pénzügyminiszter elfogadta.

b) az a) alatt említettek törvényes, illetve alapszabályszerű képviselői vagy meghatalmazottai, akik képviselői jogosultságukat ízzal kötelesek igazolni.

c) több olyan részvényes ízzal igazolt közös képviselője, akik együttvéve a Magyar Nemzeti Bank 25 részvényét jegyezték és egyébként az a) pontnak megfelelnek.

2. A részvényeljárókat arról, hogy jegyzéseiket elfogadta, az aláírási hely után ízzal értesíteni.

3. Az alakuló közgyűlésen való részvételre kizárólag azok a belépőjegyek jogosítanak, amelyeket f. hó 22. napján délután 10 és délután 6 óra között a Pénzügyminiszeri Központ (Budapest, IV. Deák Ferenc-utca 1.) ad ki. Ugyanott vehetők át a szavazati jog gyakorlására jogosító igazolványok.

4. A belépőjegyek és igazolványok kiszolgáltatása céljából be kell mutatni az aláírási helynek arra vonatkozó elismervényét, hogy a befizetés megtörtént, a jegyzés elfogadására vonatkozó értesítést vagy okmányt, amely a személynazonosságát igazolja és a meghatalmazottak tekintetében pedig a képviselői jogosultságot is igazoló nyilatkozat által megfelelő módon bizonyítja. A közgyűlésen meghatalmazotti minőségben nem részvényesek is részt vehetnek.

5. A részvényest minden 25 részvény után egy szavazati illeti meg, 400 szavazattal többet azonban senki sem saját nevében sem képviselői vagy meghatalmazotti minőségben együttvéve nem gyakorolhat.

6. Az alakuló közgyűlés határozatképes, ha legalább 100 ezer drb. részvény képviselve van.

7. A közgyűlésen a határozathozatal, ideértve a választásokat is, amennyibe a 6. pont másként nem intézkedik, vagy közfelkeltással, vagy kézfeltartással és ellenpróbával történik. A többséget az elnök állapítja meg, mindazonáltal legalább 50 szavazatra jogosított jelenlévő kívánhatia a szavazatok megszámlálását. A megszámlálás módját az elnök állapítja meg.

8. a) A választásoknál közfelkeltés hiányában az elnök szavazólappal való szavazást rendel el.

b) Az elnök határoz a szavazólappok kitöltésének s leadásának mikéntjét főlől. A főtanács 13 tagjának és 4 póttagjának megválasztásához a leadott szavazatok általános többsége szükséges.

c) Ha a főtanács választása alkalmával az első szavazásnál általános

többség nincs, akkor az 1924. évi V. t.c. kiegészítő részét alkotó alapszabályszöveg 23. cikkének második bekezdése értelmében kell eljárni.

d) A főtanácsosok választásánál figyelemmel kell lenni arra, hogy a megválasztottak között a mezőgazdaság, ipar, kereskedelem és a hitelintézetek képviselői is képviselve legyenek.

e) A főtanácsosok közül azoknak száma, akik banküzlettel foglalkozó más intézetek igazgatóságához tartoznak, négyenél több nem lehet.

f) A külföldi honosságú főtanácsosok száma a négyet nem haladhatja meg, Magyar honosok, akik valamely külföldi hitelintézet igazgatóságához tartoznak, külföldieknek számítandók.

g) Ha az általános többséget négyenél több olyan személy nyeri, akik az e) pont alá esnek, ugyszintén abban az esetben ha az ilyen többséget négyenél több f) pont alá eső személy nyeri, akkor megválasztottnak azt a négy-négy személyt kell tekinteni, akit az illető csoportban a szavazatok legnagyobb számát nyerték el. Ha több ilyen van, a közülök betöltendő hely száma szerint sorshuzás tartandó.

h) Számvizsgálók és póttagok választása viszonylagos szótöbbséggel történik. Szavazatok egyenlősége esetén sorshuzás dönt.

Budapest, 1924. évi május 15.
Báró *Korányi Frigyes*
m. kir. pénzügyminiszter

Sándor Pál éles támadása az új vámtarifajavaslat ellen

Budapesti tudósítónk jelenti: A nemzetgyűlés közgazdasági, földművelésügyi és pénzügyi bizottsága *Hermann Miksa* elnökletével ma délután folytatja az autonóm vámtarifa törvényjavaslat általános vitáját. A kormány részéről *Walkó Lajos* kereskedelmi miniszter volt jelen.

Az első felszólaló *Sándor Pál*, Szóvateszi, hogy a Cobden-szövetség mára összehívott gyűlését a rendőrség betiltotta. Ezután a javaslatot bírálja, Elismeri, hogy minden érdekeltség véleményét meghallgatták, azonban e véleményeket nem vették figyelembe. A kormány egyoldalú érdekeket szolgál a javaslattal, mert csak a nagyipar érdekeit tartotta szem előtt. Ez nem helyes, mert a túlnyomó kapitalizmus ellen a nagyközönséget meg kell védeni. A vámtarifa nincs tekintettel sem a fogyasztósem a középvezető, sem a mezőgazdaság érdekeire, hanem csak a nehéz ipari iparozásra. Hangsúlyozza, hogy ha a kereskedelem érdekei szemben állanak az ország érdekeivel, ő lenne az első, aki feláldozná a kereskedelem érdekeit. Ha meggyőződnek, hogy a kormány a vámtarifa segélyvel sikerülne a szomszéd államokkal megfelelő kereskedelmi szerződéseket kötni, készséggel megszavazná a javaslatot, de meg van győződve, hogy kereskedelmi szerződéseket a kormány még hosszú ideig nem lesz módjában létesíteni és ennek következtében a jelenlegi magas vámok maradnak tovább is érvényben. A részletes tárgyalás során adatokkal kívánja igazolni, hogy a javaslat egyes cikkeknél milyen vámmegterhelést és milyen drágulást fog jelenteni. Javasolja, hogy az a felhatalmazás, melyet a törvényjavaslat a kormánynak a vámok emelését és mérséklését illetően biztosít, nem a kormánynak, hanem a nemzetgyűlésnek adassék meg, amely három nap alatt döntson az ilyen kérdésekben.

Hegveshály Lajos véleménye szerint még nem került ki a minisztériumból ilyen alapos munka, mint a vámtarifa.

Nagy János: A vámtételek nagyságának megállapításánál nem szabad

figyelmen kívül hagyni a világpiacon árat, amelyek a békédrak háromszorosára emelkedtek.

Szilv Tamás kéri a kormányt, hogy osztrák mintára a bankokat és ipari vállalatokat is aranyvaluta-alumnak megfelelő mérlegkiszárra szorítsák.

Farkas Tibor és *Hegyeszi Kiss Pál* utaltak arra, hogy a kartelek és trösztök káros hatásai mindenkor a fokozottabb vámvédelem mellett jelentkeznek. *Farkas Tibor* határozati javaslatot terjeszt be, hogy a kartelek káros hatásai ellen megfelelő védelemtől gondoskodni.

A tárgyalást holnap délelőtt folytatják.

A büntetőnovella az egységspártban

Budapesti tudósítónk jelenti: Az egységspárt ma délután *Almássy László* ügyvezető alelnök elnökletével értekezletet tartott, melyen a büntető törvénykönyv kiegészítéséről szóló javaslatot tárgyalta *Mikoyévi Jenő* előadásában. A pártértekezlet a javaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadta a 45. szakaszig.

A részleteknél *Erdélyi Aladár* a pártszervezeti terror ellen kért intézkedést. Az indítványt elvetették.

A párvialalra vonatkozó szakasznál *Erdélyi Aladár* és *Fráter Pál* kérték, hogy a kérdésben a polgári hatóság lépjen érintkezésbe a katonáival. — *Pesthy Pál* igazságügyminiszter kijelentette, hogy a katonai és polgári felügyelés összeegyeztetésének érdekében már tárgyalások folynak.

Zsitvay Tibor a sajtóügyi felelősség kérdésében annak kimondását akarta, hogy képviselő ne lehessen felelős szerkesztő. *Bethlen gróf* miniszterelnök és *Pesthy* igazságügyminiszter azonban felvilágosították, hogy a felelősség kérdésében ennivre menni nem lehet.

A főbiztos pénzügyi tanácsadói a jegybank elnöksége mellett

A Smith főbiztos mellett működő egyik népszövetségi szakértő kijelentette, hogy a népszövetségi főbiztos a maga részéről a köcsön piassziro-

zásának technikai munkájába nem folyik bele, a magyar kormány ezt kizárólag saját közgei útján intézi és így tudják, hogy kedvező eredményel. Szó sincs ellenőr kirendeléséről, csupán arról folynak tárgyalások, hogy egy pénzügyi tanácsadó kerül a Nemzeti Bank elnöksége mellé. Ennek a tanácsadónak azonban semmiesetre sem lesz a nemzeti bank vezetésének szempontjából vétőjoga, mint ahogy azt egyes közlések hírül adták.

Az ellenzék a 33-as bizottságban

A szanálási program ellenőrzésére hivatott harminchármas bizottságban, mint ismeretes, az ellenzék részére 11 helyet tartottak fenn. A jelölést ma délután ejtették meg az ellenzék pártok, A Kossuth-párt *Rupert Rezsőt*, a szociáldemokrata párt *Peyer Károlyt*, *Peidl Gyulát* és *Farkas Istvánt*, a demokratapárt *Vázsonyi Vilmost*, a 48-as függetlenségi kigazdapárt *Székács Andort*, a fájvédők *Gömbös Gyulát* és *Ullai Ferencet* jelölték. A pártok részére két helyet biztosítottak, az egyike *Apponyi Albertet* jelölték, akit egyuttal az elnöki tisztre is megválasztani óhajtának, a másikkól egyelőre nem döntöttek. Valószínűleg *Gaál* Gasztonnal, vagy *Szilágyi* Lajossal töltik be.

A tisztviselőkérdés

Az egységspártban a tisztviselőkérdés ügyében kiküldött bizottsága ma ülést tartott. *Korányi* pénzügyminiszter kijelentette, hogy tárgyalást folytat abban az irányban, hogy a rendkívüli segélyt azok is megkapják, akik eddig nem kapták s hogy a júniusi illetmények rendezésére már folynak a számítások. A miniszter reméli, hogy a tisztviselőkérdés rövidesen megoldásra kerül.

Hajdumegye közgyűlése

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt tartotta meg rendez tavaszi közgyűlését, amelyre szokatlanul nagy számmal vonultak föl a bizottsági tagok a választásokra készülve. A választások azonban elmaradtak s a közgyűlési terem is mindinkább méptelen lett, úgy hogy délre vezettek is a tárgysorozattal.

A választások elhalasztása

Hadházy Zsigmond főispán a meggyűlés megnyitása után bejelentette, hogy *Orosz Sándor* nyugdíjazása folytán megüresedett központi főszolgabírói és a dr. *Pénzes* Miklós holtánnyílvánítása következtében megüresedett ügyész állásokra a választást ezen a gyűlésen még nem lehet megelteni, mert a belügyminiszterrel erre még nem érkezett le az engedély.

Nagy Sándor javasolta, hogy a közgyűlés irion föl az OFB-hoz és a földművelésügyi miniszterhez, hogy a Hortobágyon egy számos iószágra egy hold legelőt engedélyvezzenek. *Rácz* Lajos dr. azt hangoztatta, hogy azért állapították meg 800 négyszögölben a legelőtési területet, mert a gazdákat a legelő javítására akarták buzdítani, a közgyűlés azonban Nagy Sándor javaslatát elfogadta.

Utak építése

A téglás-bökönyi törvényhatósági ut építésére 20 millió koronát irányoztak elő s tudomásul vették, hogy a hajduszoboszló-balmazújvárosi ut építési költségeinek kilenhuszadrészt Debreczen város, tizenegyhuszadrészt Hajdumegye fedezi.

U. Szabó, Lajos azt indítványozta, hogy a szoboszlói, téglási, nánási és böszörményi utakat vegyék fel a törvényhatósági utak közé és kövezzék meg, hogy hamarabb kezdjék meg.

A kereskedelmi miniszter egy ilyen

határozatot 1913-ban már megsemmisített azzal, hogy az utak kiépítésére és fenntartására nincs fedezet, a közgyűlés azonban az indítványt elfogadta azzal, hogy ha miniszteri jóváhagyást nyerik, a kívánságnak eleget tesznek.

Siremlék Kovács Gyulának

Hajduszigonosi siremléket akar állítani Kovács Gyula alispánnak annak az 50 hold földnek részjévedelméből, amelyet ő hagyományozott a gazdasági iskola céljára. A közgyűlés ehhez hozzájárult.

Nemzetrontók, forradalmárok, hazaárulók

Felmentett támogatóiak Komárom és Esztergom egyesített vármegyéi feliratát a nemzetrontó torevések elfojtása, a forradalmak szereplőinek bíróság elé állítása s végül az országgyűlési képviselői választóújról alkotandó törvényjavaslatba oly intézkedés felvétele iránt, hogy a bírói ítélettel megállapított hazaárulók két évet meghaladó szabadsávészésre ítélt kommunisták a nemzetgyűlés tagjai ne lehessenek. Ugyazint Bihar megyéjét is a megyei számvevőségek visszaállítására érdekében.

A debreceni gyorsvonat júniustól a keleti pályaudvarról közlekedik

Június elsején új menetrend lép életbe az állampályák vonalain. A debreceni vonatok közlekedésében a következő változásokat hozza az új menetrend:

A Budapest, nyugati pályaudvarról jelenleg Ceglédre át 7 óra 30 perccel induló és 21 óra 40 perccel érkező Biharkeresztes-Nagyvárad, illetve debreceni gyorsvonat nem Ceglédre, hanem Újszászon át fog közlekedni és nem a nyugati pályaudvarról fog indulni, illetve érkezni, hanem a keleti pályaudvarról indul, illetve oda érkezik. Az indulási és érkezési idő változatlan marad. A nyugati pályaudvarról 7 órakor induló debreceni-szereseni személyvonat 7 óra 40 perccel fog indulni.

Désy Zoltán temetése

Ma délután 4 órakor helyezték örök nyugalomra a Kerepesi-úti temetőben Désy Zoltán volt államtitkár és nemzetgyűlési képviselőnek a Galiciában hősi halált halt államférfinak hamvait. A gyászmenet délután 4 órakor kezdődött. A koporsó előtt két oldalra a képviselőház díszserege állt sorfalat, a parlamenti előtt pedig díszbe öltözött lovasrendőrszázad helyezkedett el. A megjelent gyászoló község között foglalt helyet a kormányzó képviselőjében Bethlen István gróf miniszterelnök, József király herceg, a kormány összes tagjai, a nemzetgyűlési képviselők, a főváros kiküldöttjei, a budapesti helyőrség táborkapitánya, a hadsereg képviselői, a ref. papság képviselői, a Magyarországon működő erdélyi egyesületek képviselői stb.

A katonák előtt a búcsúzó beszédet Bethlen István gróf miniszterelnök és a nemzetgyűlési szónoka Apponyi Albert mondta, akik rámutattak arra, hogy a háborúban a magyar közélet nagy terheit is szívesen omlották vérüket a háza szent ügyéért. A gyászszertartást Ravasz László ref. püspök vezette, majd Ugron Gábor az erdélyiek nevébe modort beszédet. Ezután a temetési menet elindult a Kerepesi temető felé.

A sírbahelyezés este háromnegyed 8 órakor történt meg. Ekkorra ért ugyanis a temetőbe a gyászmenet, amely a parlamenti épületéből fél 6 órakor indult el. Imát, majd rövid beszédet Ravasz László ref. püspök mondott. Köllő Ignác az erdélyiek nevében búcsúzott el a halottól. Ezzel a gyászszertartás véget ért.

**Kifogástalanul
fest, mos, tisztít
Hrabéczy** Széchenyi-ú. 18.

GAMBRINUS
TERRASZ megnyitása

Hat kétszobás lakás lett a debreceni lakásakció eredménye

Debrecen város közgyűlése — mint ismeretes — évekig tartó huzavona után márciusban elhatározta, hogy a kislakásépítéshez nem járul hozzá azaz, hogy építene, de elfogadja a kislakásépítésre az állam által följárultt egymilliórd koronát s telket ad az épület helyéül.

A népiéleti minisztérium lakásépítési bizottsága azt a kívánságát fejezte ki, hogy az egymilliórd koronából Debrecen város építtesse föl a lakásokat. A város ebbe belemert s a tanács mai ülésén elfogadta az építési tervet, a melyet Borsos József th. tanácsnok, a műszaki ügyosztály vezetője terjesztett elő. A tervek szerint nem különálló kislakásokat építenek, hanem a DMKE-épület mellett egy kétemeletes bérházat hat kétszobás lakással — a földszinten és az emeleten két-két lakással — és a szükséges mellékhelyiségekkel, kivéve a fürdőszobát. Az építést sürgősen megkezdik; a ver-

senytorgyalást már kiálták s az ajánlatok beadásának határidejét május 30-ikában állapították meg, a műszaki ügyosztályt pedig fölhatalmazták a szükséges tégelmeenyiség beszerzésére és az építkezés helyére való szállítására.

A bérház 60 évig az állam tulajdona lesz, de a város tartja fenn, beszedi a házberéket s azokat csak a fenntartási költségek levonása után szolgáltatja be az állampénztárba.

A közgyűlés határozatát, amellyel kimondta, hogy a város nem járul hozzá a lakásakcióhoz mással, mint telekkel, tudvalevőleg megfellebbezték. A fellebbezők kifejezték, hogy az egymilliórdból felépíthető lakásmeenyiség — mint most kiderült, 6 kétszobás lakás — épen nem segít a rettenetes debreceni lakásviszonyokon s Debrecen városnak marának is építkeznie kellene.

A Herriot-kormány és várható programja

Londonban számítanak a Ruhrvidék kiűtésére

Páris, május 15. A Herriot-kabinet összetételét már a legapróbb részletekig ismerni vélik. A kabinet összeállítását a következőképp várják: Miniszterelnök: Herriot, Külügy: Briand, Belügy: Leon Blum, Pénzügy: Klotz, Hadügy: Painlevé, Munkaügy: Montet, Közoktatás: Berard, Gyarmatügy: Meyer, Közlekedésügy: Aurioi, Kereskedelem: Berenger.

Páris, május 15. A Chicago Tribune munkatársa előtt a radikális szocialisták egyik vezére a párt programjáról a következőket mondotta:

1. A Ruhrvidéket gazdaságilag, pénzügyileg és katonailag kiűtik, mielőtt Németország elfogadja a szakértők jelentését.

2. Elismerik Szovjetországot.

3. Eltörlik a vatikáni francia nagykövetséget és újra ráternek a szakítás politikájára az egyház és állam között.

4. Eltörlik a rendelet-törvényeket.

5. Revízió alá veszik az adózási törvényeket. Súlyos adókkal róják meg a hadinyereségeket és megterhelik a

nagyvagyonokat is vagyonadó formájában.

London, május 15. Az új francia kormány programjának főbb várható pontjait itt bizonyos optimizmussal kísérik. Több olyan felfogás hallható, hogy bizonyos óvatossággal már számítani lehet a Ruhr-kérdésben való kedvező kibontakozásra. Hangsúlyozták, hogy Mac Donald megmaradt eredeti szándéka mellett, amely szerint Poincaré utódjával is találkozni akar.

Mussolini elhalasztja találkozását a belga miniszterekkel

Róma, május 15. A külügyminisztériumban megerősítik azt a párti hírt, hogy a francia választások eredménye miatt későbbre halasztják azt a találkozót, amelyen Mussolini, valamint a belga miniszterelnök érintkezésbe léptek volna egymással és rövidesen eldöntik mi ajánlatosabb ha a tervbe veit találkozást a közel jövőben tartják meg, vagy pedig halasztják, amíg a nemzetközi körülmények már tisztázódnak.

Mentelmi ügyeket tárgyalta a nemzetgyűlés

Budapesti tudósítók jelentik:

A nemzetgyűlés mai ülését háromnegyed 11 órakor nyitotta meg Szeitovszky Béla elnök.

Urbanovics Kálmán, a gazdasági bizottság előadója ismertette a nemzetgyűlés költségvetését és kérte, hogy adják meg a felhatalmazást a kiadások teljesítésére.

A parlamenti gyorsírók

Hegymegi Kiss Pál a parlamenti gyorsírók nehéz helyzetét tette szóvá s indítványozta, utasítsák a gazdasági bizottságot, hogy nehéz munkájukhoz képest rendezze fizetésüket.

A Ház az előadó jelentését tudomásul vette, azután Hegymegi Kiss Pál indítványa fölött szavaztak. 21 képviselő mellett, 13 ellene szavazott, az elnök azonban nem hirdette ki a határozatot, mert a Ház nem volt határozatképes. Szünet után újra szavaztak s a többség elvetette az indítványt.

Ezután áttertek a mentelmi ügyek tárgyalására.

Szakács József mentelmi jogát sajtóvétségben nem függesztik föl, egy másik ügyben felfüggesztik, ugyazint Nagy Ernőt rágalmazás miatt és Klárik Ferencét nyomtatvány után elküvetett rágalmazás miatt.

Ugyancsak Nagy Ernőt a debreceni kir. ügyészség kérte kiadni, mert a megkeresés szerint az összeomlás alkalmával forradalmi magatartást tanúsított és állítólag Munkácsról Beregszászra hívta a csehek.

Propper Sándor zaklatást lát fenntörögni. A szandási vita alkalmával Nagy Vince indítványt terjesztett elő, hogy a Károlyi- és Berinkev-kormányok összes tagjait helyezték vád alá. Az indítványt nem fogadták el, tehát

a forradalomért elsősorban felelősök ügyének megvizsgálását műözik. Akkor apró-cseprő forradalmak mondták cselekmények miatt nem lehet felfüggeszteni a mentelmi jogot.

A Ház az előadó javaslatára hozzájárult a felfüggesztéshez.

Nagy Ernőt harmadjára hiútlenség büntetének gyanúja miatt kéri kiadni.

Rupert Rezső házját lát ezekben az ügyekben. Különbön is az állítólag elküvetett cselekmény 1919-ben történt, tehát amnesztia alá esik.

Pesthy Pál igazságügyminiszter: Bár a bíróságok a forradalmak után nagyon el voltak foglaltva, mégsem hiszi, hogy nem indították meg az eljárást. Kéri a mentelmi bizottság javaslatának elfogadását.

Dródy Győző zaklatást lát fenntörögni.

A kormány és a mentelmi ügyek

Rakovszky István csatlakozik Rupert és Dródy álláspontjához. Szokatlan, hogy a kormány egyik tagja mentelmi ügyben folszóal. Ez a Ház legbensőbb ügye, améhez a kormánynak semmi köze.

Bethlen gróf miniszterelnök közbeszóal, de nem lehet érteni.

Rakovszky István: A kormányok el a Bethlen-kormányig nem foglaltak soha állást mentelmi ügyekben.

Bethlen gróf miniszterelnök: Azzal támadtak meg, hogy állást foglaltam mentelmi ügyben, pedig föl se szóltam. A képviselő ur kicsavarta közbeszóalóm értelmét.

Rakovszky István: Megint gyanús! Bethlen gróf miniszterelnök: Az igazságügyminiszternek joza volt folszóalni, mint egyszerű képviselőnek: ettől még terrortól sem engedem megfosztani.

Pesthy Pál igazságügyminiszter kijelenti, hogy mint egyszerű jogász szóla- lalt föl. Elismeri, hogy a bírói eljárás lehet zaklatás, de csak akkor, ha kimutatják, hogy amnesztia alá esik a kérdéses cselekmény.

Közben az előadó megállapította az iratokból, hogy az eljárás 1920-ban indult, mire Nagy Ernő mentelmi jogát felfüggesztették.

Ernst Sándor és Dönes István mentelmi jogát nem függesztették fel. Szilágyi Lajosé azonban sajtóperben igen.

Nagy Ernő ellen Eckhardt Tibor tett feljelentést, mert egy lapban egy nyilatkozott, hogy Eckhardt hamis ezresek beváltásánál közreműködött.

Rupert Rezső ellenzi a kiadást, mert Nagy Ernő a nyilatkozatban nem mondott mást, mint amit előző nap a Házban.

Propper Sándor szintén a kiadást ellen volt, a Ház azonban felfüggesztette Nagy Ernő mentelmi jogát.

Renczes János mentelmi jogát rágalmazás és Fábán Bélát párviadal vétsége miatt felfüggesztették.

Rupert Rezső mentelmi jogának felfüggesztését lázítás miatt javasolta az előadó.

Horváth Zoltán ellenzi a kiadást, Rupert a noszoldi községházán magánbeszélgetés közben kijelentette Almássy Kálmán főispán, a tanító és Sebestyén községi jegyző előtt, hogy a nemzetgyűlés és a kormány nem alkotmányos. A jegyző egy folszóással kapcsolatban összeütközésbe került vele s ezért feljelentette.

Az előadó ismertető kezdte az iratokat, közben Rupert felugrott s így kiáltott: Hamisan reteráltak!

A Ház Rupert mentelmi jogát felfüggesztette.

Tragikus eset a Pavillon-laktanyában

Tegnap este a Pavillon-laktanyában megdöbbentő eset történt. Az egyik szobában eddig még ki nem derített módon eldőrdült egy revolver és a golyó átjarta Krause Aurél önkéntes tizedes mellét. A súlyosan sebesült önkéntest a kórházba szállították. Alkaptak olyan súlyos, hogy nem lehetett kihaglatni s így nem sikerült megállapítani azt sem, hogy az önkéntes öngyilkosságot akart-e elkövetni, vagy pedig véletlenül sült-e el a revolver. Krause Aurél, aki a debreceni gazdasági akadémia másodikéves hallgatója, az utóbbi időben nagyon visszavonult életmódot folytatott és ez a körülmény az a feltevést lázlik igazolni, hogy Krause véget akart vetni életének.

Románia és a kisantant

Beigrád, május 15. (Cseh Sajtóiroda) Waldeshöl jelentik: Nincsiac és Benes eszmecserejéül kapcsolatban megállapították, hogy a legutóbbi időben egyrészlő Csehszlovákia és Jugoszlávia, másrészlő Románia között az ismeretes incidensek folytán bekövetkezett elkedvetlenedés csak múló természetű volt. Nincs semmi ok az aggodalomra, hogy a kisantaton belüli komolyabb válságra kerülne a sor. Benes tegnap este tovább utazott Rómába.

Meinl-káv

GAMBRINUS zenekarával
TERRASZ megnyitása **Kiss Béla és Fiai** 17-én, <<<<< szombaton!

Debreceni tanítók a VII. fizetési osztályban

Debrecen város közigazgatási bizottsága ma délután rendkívüli ülést tartott a tanítóknak a VII. fizetési osztályba való jutása ügyében.

Az ülést dr. Hadróczy Zsigmond főispán nyitotta meg, aki bejelentette, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, mely szerint a nem állami tanítók közül a 30, vagy ennél több szolgálati évvel rendelkezők 10 százaléka a 141. fizetési osztályba léphet s a közigazgatási bizottságnak május 17-ig meg kell tennie az előterjesztést, hogy kiket tart érdemesnek az előléptetésre.

Vasady Lajos kőr. tanfelügyelő ismertette ezután a rendeletet, majd előterjesztette a javaslatba hozandó tanítók névsorát.

Elsősorban ajánlják Dávid Mihályt 53, Kiss Lajost 50, Kursinszky Lászlót 48, Kalmár Ignácot 44, Káposztás Imrét 47, Széchenyi Istvánt 49, Kálmán Lajosné Kormendi Zsófiát 44, Simon Istvánt 43, Szendi Imrét 38, Nagy Imrét 41, Nagy Károlyt 40, Pólszter Adolfit 33, Szemere Lajosné 31, Plesa Ferencet 44, Lámoss Istvánt 35, Papp Ignácot 38, Karsay Jánost 30, Veres Gyulát 32 és Lippe Józsefet 40 szolgálati évvel, tehát 19 tanítót.

Másodsorban ajánlják Szőke Jánost 31, Herczegh Bélát 37, Darrigay Etelkát 33 és özvegy Kuti Zsigmondné 36 szolgálati évvel, tehát 4 tanítót, 4 tanítót pedig nem hoznak javaslatba.

A közigazgatási bizottság a tanfelügyelő javaslatát elfogadta és így a 30, vagy ennél több szolgálati évvel rendelkező 27 debreceni tanító közül huszonháromat ajánl előléptetésre a kultuszminiszternek.

A budapesti árumintavásár látogatására szolgáló belépődíjak, melyek egyszerűsége Budapestre és vissza bármely vonatra s bármely vonatosszáltra felőrl vasúti jegy váltására is jogosítanak, megérkeztek a kereskedelmi és iparkamarához. A belépődíj ára kiállítás és kezelési díja fejében 3000 K, fizetendő. A jegyzőkönyvok déli fél 12 órától fél 2 óráig a kamara 3-as szobájában kaphatók.

Debreceni színészek

Bogyó Alajos

Abban az időben mikor a magyar színészet történetében olyan kimagasló korszakra-igazgatás alatt Bogyó Alajos Debreczenben működött, nemcsak az országnak, de Erkel Ferenc szerint Középeurópának is a legszebb hangú tenorénekese volt ez a nagynevű művészünk. Csodálatos tenorhang volt az övé, terjedelmre és kvalitásra egyaránt. Bámulatos könnyedséggel szállt, mint a fecskérepülés, olyan színes volt, mint a szivárvány s olyan meleg, mint a napsugár, mely tavasszal melengeti a szívet, de nyáron fölgyújtja a szenvedélyeket. Id. Ábrányi Kornél veje, Ságghy József, a Zenészet Lapok szerkesztője, úgy jellemezte ezt a tenorhangot, mint amely „édes volt, mint a méz és lágy, mint a vaj s mégis vivőképességű, ensemblét domináló éreségével arany csengésű erejével”.

Darvas Béla, a korszaknak egyik lelkes műértő tanúja elmondta azt is, hogy Ságghy kijelentette, hogy Bogyó Alajosnál szebb és különösebb tenorhangot nem hallott, pedig a neves zenekritikus nemcsak a fővárosi vendégszereplő külföldieket hallgatta meg, de esetről-esetre átrándult Bécsbe, ahol tudvalevőleg ez időben a világ legelső énekesét hangversenyezték.

Nem volt ember, aki meg tudná volna állapítani, hogy Bogyó Alajos hangjának, melyik hát az igazi karaktere: a lírai, vagy a hőstenor-jelleg. Csodálatosan felelt, nem annyira tanított, mint ösztönösen önképzett, begyakorolt dinamikus készsége zavarba hozta azt is, aki a li-

Férjgyilkosság történt a halápi tanyán?

Ducz Józsefné előzetes letartóztatásban

Hirt adtunk tegnap arról a titokzatos véres eseményről, amely az egyik halápi tanyán játszódott le. Ducz József 61 éves gazdálkodót meztelenre vetkőztetve, nagy vértócsában, holtan találták a szoba közepén, mellén három, késtől eredő szurással. Ducz József felesége a nyomozó esendőriárőrnek azt mondta, hogy nem tudja, mi történhetett, ő férjét a tanyában kis időre magára hagyta és mire visszatért, már holtan találta; férje beteges ember volt és bizonyára öngyilkos lett. A esendőriörök nem adtak hitelt az asszony vallomásának és mivel a gyanu oda irányult, hogy Ducz Józsefet meggyilkolták, értesítették a debreceni ügyészséget.

Prencszberger Jenő dr. központi vizsgálóbíró tegnap megtartotta a helyszíni vizsgálatot melynek során kétségtelenül beigazolódott az a gyanu, hogy Ducz József gyilkossága áldozata, Ducz Józsefet a szoba közepén, ágya felé fordulva találták a szemle alkalmával, a sebeitől kiömlött vér a háta mögött volt. A szoba ablakához közel egy alacsony asztal állott, melynek szélei véresek voltak, pár lépésnyi távolságra a szoba földjén egy haretérről került rohamkést találtak, de nem voltak rajta vérvonatok; a kést régóta nem használhatták, mert a pengéje rozsdás volt. A három késszurás közül az egyik a szívet érte és feltétlen halálos volt míg a másik két szurás súlyos, de nem életveszélyes sebet eített.

Horváth Arthur dr. törvényszéki orvos megvizsgálta a sebeket és megá-

lapította, hogy azok hosszú keskeny pengéjű késtől származtak. A szobában talált rohamkéstől nem származhattak a sebek, mert ez esetben a sebek nyílásának nagobbaknak kellett volna lenniök. A halált okozó keskeny pengéjű kést azonban a legújabbabb kutatás után sem sikerült megtalálni. Ez a körülmény és az, hogy a halott kezén semmiféle vérvonatot nem találtak, kétségtelenné teszi, hogy gyilkosság történt. Ha Ducz maga szurta volna melbe magát, a sebekből kiömlő vér ráömlött volna arra a kezére, a melyben a kést tartja, Ducz ruhaneveit egy csomóra dobálva megtalálták a szobában; a ruhák nem voltak véresek és úgy voltak egy asztalra helyezve, mintha valaki be akarta volna csomagolni.

A vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte Ducz Józsefnét, mert alapos a gyanu, hogy ő gyilkolta meg férjét, vagy legalább is tud a gyilkosságról és annak előkészületeiről. Megállapítást nyert a vizsgálat során, hogy az öreg Ducz nem jó viszonyban volt a családjával és gyakori volt közöttük a veszekedés. Ducz évekké elözött dusszagú ember volt, de tönkrement és a városból bérelt földön húzódott meg családjával. Az utóbbi időben állandóan betegeskedett és hosszabb ideig volt a klinikán kezelés alatt.

A esendőrség erőltetve folytatja a nyomozást a rejtélyes gyilkosság ügyében. Eddig több tanút hallgatott ki, de ezeknek vallomása még nem derített világosságot a titokra.

Az angol király keresztleánya — táncosnő

Angol arisztokrata hölgyek, mint moziszinésznők

London, május 14. Előfordul még ugyan, hogy valamely lord szép kórúsa leányt vagy csinos balett-párkányt vesz el feleségül, azonban már jóval ritkábban, mint husz év előtt, mivel azóta szigorú moralisták gyakran szemükre vetették a fiatalabb lordoknak, hogy anyjuk kóristán, pincérleány, vagy bizonyos londoni, csikágói és newyorki utcák lakója volt. Most, úgy látszik, fordulat állott be. Miss Nancy Atkin, arisztokrata családból származó csinos színésznő írja:

„Volt idő, amikor az „előkelő társaság” hölgyeinek iavarése a szinpadról származott. Most fordítva áll a dolog: számos első és másodrangú

színi előadó arisztokrata család leánya. És én azt hiszem, hogy így van jól, mivel az „előkelő társaság” hölgyei így végre foglalkozást találtak.”

Miss Atkin megállapításai természetesen nem szabad szószerepnek venni. Nem szabad azt hinni, hogy a fiatal arisztokrata hölgyek most sorban állanak a színházi ügynökségek előtt, hogy szerződéseket iussanak. Az a körülmény azonban, hogy a színésznő névgyűjtő koronás címer díszít, már nem telegendő a publikum érdeklődésének felkeltésére. A színházigyűzők tehát már nem szerződésnek grófnőt, csak azért, mert grófnő, hanem azt kívánják, hogy nyitson és

tudjon is valamit. Midamellett fel-tűnő jelenség, hogy az arisztokrata színésznők száma rohamosan szaporodik. Itt van például Lady Diana Cooper, Rutland hercegné leánya, aki immár a starok közé számítódik. Kiváló filmszínésznő és „mellékesen, akárcsak anyja, festéssel is foglalkozik. Apai kastélyának hálószobáját színes festményekkel dekorálta.

Az előbb említett Nancy Atkin, Sir Richard Atkin lord-főbíró leánya, és London egyik legismertebb revü-prímadonnája. Nyíltan bevallja, hogy nem hajlamból ment a színházhoz, hanem azért, mivel anyagilag független akart lenni. Boldognak érzi magát, hogy kimenekült az unalmas társadalmi életből és meg van győződve, hogy példája számos követőre fog találni.

V. György király keresztleánya, egy csodaszép, székehajú, kékszemű, tizenhat esztendő leánya, jelenleg Newyorkban arat nagy sikereket. A királyi gardarobe főintendánsának leánya és Elaine Howlett a neve. Egy izben a balmorali kastélyban a király előtt táncolt és a király anyjának el volt ragadtatva keresztleányának kecsességétől, hogy az apának azt tanácsolta, lépesse fel leányát nyilvánosan. Miss Howlett igen meg van elégedve sikereivel, azonban szorgalmasan tovább tanul énekelni, valamint a francia nyelvvel és az angol irodalommal foglalkozik. Számos arisztokrata hölgy egelőre műkedvelő előadásokon próbálkozik, kétségtelen azonban, hogy csakhamar ismét meg fog szaporodni a főúri színésznők száma.

HIREK

Baltazár Dezső püspök felolvasása. A Templomegyesületnek pénteken délután 6 órakor a kollégiumi oratóriumban tartandó vallásos összejövetelén dr. Baltazár Dezső püspök folytatja amerikai utjáról szóló nagyérdemű felolvasását azzal a résszel, melyben gróf Széchenyi László magyar követnél és nejenél, Vanderbilt Gladysnél látogatását és Harding enők általa a Felér Házbán történt fogadását írja le. Peleskey Sándor szenior szavalata és a tanítóképző énekkarának számai szerepelnek még a programon. A közönséget kérik, hogy helyét már 6 óra előtt foglalja el.

Nyakkendő különlegességek

Frank Edénél

mán játszott lírai és tenorszerepeket. Ő magak ülönben tagadta a tenorhangok kétféle fajtáját s gyakran mondta:

— Csak tenorhang van, egyenletesen erős tenor, amelyet épen úgy lehet líraivá tenni, mint a primhegedűket hangfúvóval.

És a repertoárja — legalább az ő bizonyára különös hangjánál — igazolta állítását. Minden szerepében kiváló nyújtott, mert mint vérbeli színészember, egyike volt legjobb játékszínészeinknek is, aki operettekben népszínművekben is feledhetetlen alakításokat nyújtott. (Érdekes, hogy mikor népszínművekben szerepelt, a színpad alján jelezve volt, hogy milyen népdalokban énekel a darabban. Leghíresebb szerepét feledhetetlenül énekel azok emlékében, akik még Bogyó Alajos látványt látták és csodálatosan szép tenorhangjában gyönyörködtek. Ezek közt az akkor fiatalabb, ma már életük őszének mesgyénijárók, ma is emlegetik Fausztját, Bánk bánját, Hunyadi Lászlóját, Troubadourját, a Zsidóné és Rigolettó hercegeit. Nagy sikerei voltak az Ernáni, Lucia stb. operákban s ő kreálta azóta is páratlanul álló alakításban Offenbach „Szép Heléná”-jának Párisát. A „Csikós”-ban mint Bandi, a Szép juhász, Parlagi Jancsi akkori népszínművének címszerepében szintén páriát ritkította. Nagy sikere volt a Boisi boszorkányban (parasztfiú) és a Gerolstein nagyhercegnő Fritsz szerepében.

Életrajzi adatai szerint Bogyó Alajos, mint elszegényedett, árvaságra jutott nemesi család sarja Pozsonyban jegyzősködött. A pozsonyi dalárda Drezdába rándulván ki hangversenykörútra, mint működő tagot, Bogyó Alajost is magával vitte. Né-

metország legjelesebb hangversenykritikusait valóságos lázba hozta Bogyó gyönyörű csengésű tenorhangja. A hír végérszáguldott természetesen Magyarországon is s miután Bogyó Alajos maga is ellenállhatatlan vágyódással vonzódott a szinpadhoz, 1865-ben Szigeti Imre pécsi színtársulatához szerződött.

Működésének fénykora Debreczen város színházához fűződik, ahova nem kisebb művész, mint Vízvárt Gyula ajánlatára hívták meg. Mint operaeéneknek nagy része volt abban, hogy a drámai muzsikát műsoron tarthatta és népszerűsítette a színház igazgatósága az egyre — különösen a fiatalabb elemek előtt, — tért hódító, könnyebb fajsúlyú, bár akkor még klasszikus színvonalon tartott operett-zenevel szemben.

Debreczenből, ahol kis családjával mintaszéri életet élt, csak akkor vált meg, mikor szinigazgató lett. Nem sok szerencét tartogatott a sor, a szinigazgatói pályán Bogyó Alajos számára. — 1885-ben esődbe jutott Győrbe.

Szinigazgatói bukása után még egyszer vendégszerepelt Debreczenben, Valentini Lajos konzorciumos szinigazgatása alatt, azután Pécsen telepedett le, ebben a zeneileg nagyon kulturált magyar városban. Valami kis hivatalát vállalt az ottani királyi ítélőtáblánál.

Leányát Ilonkát, aki Tiszai Dezső hatalmasan megszervezett debreceni dráma-vígjátéki társulatának volt igazán művész tehetségei naivája, az alig múlt század kilencvenes éveiben, — hiába övta, intette a szinpadtól. A kedves modoru színészyerek mégis színésznő lett, akbt épen itt Debreczenben ért el a szomorú hír: édes apja halála.

Szathmáry Zokán.

— **Az időjárás.** A meteorológiai intézet jelenti: Hazánkban a hőmérséklet tovább emelkedett és az idő kisebb zivataros esőtől eltekintve jobbára száraz maradt. Prognózis: egyelőre változás nem várható, később zivatarra hajló idő a meleg csökkenésével.

— **Izr istentiszteletek** a Deák Ferenc-u. templomban: pénteken este egynegyed 8. szombat reggel 7. délelőtt fél 11. délután 5. este háromnegyed 8 órakor. Hétköznapokon reggel egynegyed 7. és este fél 8 órakor. Kápolnás-u. templomban szombaton reggel egynegyed 8 órakor. Az elnökség.

— **A nápa betegsége.** Rómából táviratozzák: Az utóbbi napokban olasz újságok közlése nyomán az a hír terjedt el, hogy a pápa megbetegedett. Hiteles értesülés szerint ez a hír hamis. A Szentatya megbetegedése egész jelentéktelen és az is csak arra vezethető vissza, hogy keveset mozog.

— **A város lakbért követel az államtól.** Régi sérelme Debrecen városnak, hogy az állam az egyetem céljaira használta közpénzt. DMKE-épület és a tanítói árvaház után hért egyáltalán nem fizet a városnak, hanem ingyen használja a milliárdra menő épületeket. A tanács a lehetőleg helyezett megszüntetése céljából föltámasztotta az államnak megvételre az épületeket, az azonban erre nem hajlandó. Így a tanács ismét megszünteti a bérbevétel, mert nincsen olyan anyagi helyzetben, hogy nélkülözni tudná a három épület hasznát.

— **A szobalestő, címestő, és mázoló mesterek** a hó 16-án, pénteken este 8 órakor fontos értekezletet tartanak az ipartestület helyiségében. Pontos megjelenést kér Zelinger Ede szakosztályi elnök.

— **Óriási földrengés a Kaukázusban.** Konstantinápolyból jelentik: Erzerum környékén heves földrengés volt. Több falu elpusztult. Eddig 50 halottat számoltak.

— **Áttelepítették a Fűvészkeretet** a kollégiumi Fűvészkeretet, amelynek helyére tudvalevőleg a Déri-muzeum kerül, a cseresznyezsák szerint a városnak kellett áttelepíteni. Az áttelepítés most nyert teljes befizetést a növényeknek a tőcsokerti új Fűvészkerethez való átszállításával, ami összesen 5.719.000 korona költségre került.

— **Holttest az országúton** Ma este 7 órakor a szoboszlói-úton a 2. számú vámsorompón belül egy 70 év körüli férfi holttestét találták. A munkáskülsejű, kopott ruhájú embernek nem találtak semmiféle igazoló írást. Vargha Emil dr. ph. városi főorvos megvizsgálta a holttestet és megállapította, hogy a halál a kora délelőtti órákban következett be és a holttest a nagy melegben már oszlásnak indult. A halál oka agyaguta. Éjjel fél 11 órakor a rendőrség központi ügyeletén Csarkó Sándorné Pest-utca 23. szám alatti lakos jelentette, hogy férje Csarkó Sándor, korán reggel elment hazulról és még mindig nem tért haza. Megadta férje személyleírását és kérte a rendőrséget kutasson férje után. Szabó Gyula dr. rendőrkapitány Csarkó Sándorné egy detektívvel kiküldte a hullaházba, ahol a talált holttestben felismerte Csarkó Sándor férjét.

— **Késelő testvér.** Az év elején Hajduszoboszlón Ónody Sándor gazdálkodólegény összeveszett bátyjával Ónody Józseffel és a veszekedés hevében kést rártott és két helyen súlyosan megsebesítette bátyját. Az egyik sebzés a fején, a másik a mellén, a szív közelében érte Ónody Józsefet, akit csak a gyors orvosi segítség mentett meg az életnek. A debreceni törvényszék ma Ónody Sándort az enyhítő körülmények figye-

lembevételével négy hónapi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

— **Aki revolverrel hívta haza a feleségét.** Békéscsabáról jelentik: Kaczkó Mátvás békéscsabai gazdálkodó ez év áprilisában azzal állított ge két év óta külön élő feleségéhez, hogy azonnal költözzék vissza lakásukba. Az asszony kijelentette, hogy erre nem hajlandó, mire Kaczkó elővette revolverét, ráfogta az asszonyra és így követelte, hogy azonnal menjen vele felesége. Kaczkóné sikoltozni kezdett, sikoltásait meghallotta nővére, aki berohant a szobába. Kaczkó a segítség megérkezése után zsebre vágta a revolvert és fenyegetések közt eltávozott. Felesége azonban utána szaladt, az erőves férjet átadta a rendőrnök, sőt a bíróságnál is feljelentette. A revolveres férjet tegnap a békéscsabai járásbíróóság közszend elleni kihágás címén kététi fogházra és kétszáz ezer korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Kitiltották Borovicensi könyvtét és a bécsi monarchista újságot.** A kereskedelmi miniszter Borovicensi Aladárnak a müncheni Verlag für Kulturpolitik kiadásában megjelent „Der König und seine Reichsverweser“ című könyvtétől és a Bécsben megjelent Die Monarchie című időszaklaptól megvonta a postai szállítási jogát.

— **Rendőri hírek.** Csapó István tégláskertű Szepesi-utca 20. szám alatti lakó gépész feljelentést tett a rendőrségen, hogy cséplőgépiéről négy-millió korona értékű szalmazóó készülőket és rézcsapágyakat elloptak. — Nagy János vasutasnak a máv. pályaudvar tisztalaks padlására felteregetett ruháit ismeretlen tolvajok ellopták. — Stomp János orvostanhallgatónak Kollégium II. emeleti lakásáról ellopták több fehérneműjét és egy antilop betétes cipőjét. — Gombos Gergely hentes panaszi tett a rendőrségen, hogy a „Kálvin-ér 5. szám alatt levő üzletébe déli üzletzárás idején ismeretlen tettes betört és elvitte a kézi pénztárban felelt 20 ezer kororát. A nyomozás folyik.

KÖZGAZDASÁG

1924. május 15-én, csütörtökön
100 takarékkorona = 128 papirkorona

Üzlettelen volt a bankközi forgalom

Budapest, május 15.

A bankok és bizományosok egymásközti forgalomban ma nehezen indult meg az üzlet. Bécsből tartott irányzatot jelentettek és ez valamint a francia frank utabb emelkedésének híre nem volt alkalmas a forgalom élénkítésére. Megnyugvást keltett a mai fizetési nap könnyű lefolyása és az a körülmény, hogy utabb fizetési képtelenség nem történt. A készpénz háromnegyed és ötvoltcad százalék között mozgott. Táideozató árfolyamok ezer koronában:

Magyar hitel 640—635. Osztrák hitel 245. Keresk bank 1380. Leszámlító 87—90. Földhitel 300. Pesti hazai 4350—4300. Egyes. Föv. 200. Ált. Takarékp. 195. Jelzálog 145. Moktár 210. Salgó 670. Cement 100. Készén 3700—3600. Móri 46. Urlikányi 1150. Bpesti gőzm. 155. Back 70—68. Concordia 50. Viktória 270—260. Güzella 64.

Athenaeum 180. Rigler 100. Pallas 175. Franklin 105. Újságüzem 13. Ganz-Danub. 3650—3600. Ganz Vt. 1700. Csáky 23. Frankl 150. Kaszab 40—35. Ólom 29—27. Róma 135—140. Tendloff 100.

— **Meghiúsult betörés** Tegnap éjszaka Anyok Károly hentes Kut-utca 80. szám alatti üzletét fel akarták törni. A kirakat vástag üvegét üveg-vágóval kivágták és épen az üzletbe készültek bemászni, amikor a házbelfiek figyelmesek lettek a zajra és kimentek az utcára. A betörő, akin fehér nadrág volt, elmenekült. A nyomozás folyik.

— **Selyembogárkiosztás.** E hó 16. és 18-án lesz Barcsay-telep gróf Leiningen-utca 13. szám alatt Soós Sándornál Azok a családtagok, akik selyembogár tenyésztéssel rövid 4 hét alatt 1-től 2 millió koronáig akarnak keresni, — a selyembogár átvételét végezt jelenjenek meg. A herényök csak felnőtteknek adhatók ki.

— **Tisztviselő urak jegelmébé!** A jöfeti szabóműhely feloszlása dacára továbbra is készítik utányoson divatos ruhákat, elsőrendű munkát. Sztepanov, Darabos-utca 44.

— **Tsee Stars** a MEINL-cég kávékülönlegessége, amely a világpiac legjobb kávéinak keveréke. MEINL Debrecen Piac-u. 59.

— **Siessünk** a molykár elleni megóvásokkal Végh Gyula szücsműhely, Ferenc József (Piac) 4.

— **Tisztelettel értesítjük** a nagyérdemű közönséget, hogy gyárhelyiségünket a legmodernebb gépekkel szereltük fel, hol mindenféle asztalos munkát a leggyorsabbtól a legkényesebb igényeknek megfelelőleg vállalkunk. Készítünk épület, butor, portál, üzlet és malomberendezéseket legversenyképesebb árak mellett. Vendéglők és kávéházak részére különösen ajánljuk kertütorainkat, melyek olesóság és különlegesség szempontjából versenven kívül áll. Kávéházakat és vendéglöket ugy helyben, mint a vidéken rövid idő alatt teljesen berendez. Szives támogatást kér **Jancsó Kálmán és Társai Gyárhelyiség:** Bárczi-u. 3. — Tanító árvaház mellett, Gyári telefon 1035.

— **Ha reumás, használjon iszapot a Margit-fürdőben.**

— **A Margit-fürdő** összes zuhany termei nyitva vannak.

— **Köztisztviselőknek** kedvezményes fürdőjegyek a Margit-fürdőben.

— **TAVASZI és nyári divatlapok** óriási választékban kaphatók Hege-dűs és Sándor rt. könyvkereskedésében.

A devizaközpont árfolyamai

Napoleon	306000.—	—
Belgrád, dinár	1050.—	1095.—
Brüsszel, b. frank	4310.—	4460.—
Amsterd., h. írt.	32250.—	33150.—
Bukarest, lei	435.—	450.—
Kopenh., dán kor.	14680.—	15080.—
Kriszt, norv. K	12000.—	12350.—
London, font	377400.—	387400.—
Milano, lira	3840.—	3960.—
Páris, fr. frank	5100.—	5260.—
Prága, szokol	2540.—	2610.—
Zürich, sv. frank	15300.—	15700.—
Stockh., sv. kor	22950.—	23600.—
Bécs, osztr. kor.	1,2185	1,2505
Szófia, leva	625.—	645.—
Newyork, dollár	86500.—	88800.—

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

PÉNTEK: Süt a nap.
SZOMBAT: Süt a nap.

Erdődi Lili Miskolcon, Erdődi Lili, a Csokonai-színház két éven át volt kitünő drámai színésznője, akinek stílusos művészi munkáját és mindjobban kibontakozó értékes egyéniségét az egész intelligens színházlátogató közönség nagyra becsülte, tudvalevőleg nemrég megvált a Csokonai-színházról, mert nem foglalkoztatott megfelelően. Erdődi Lilit most Sebestyén Géza, a buda-miskolci színházszólat igazgatója hívta meg vendég szereplésre s egyuttal szerződési ajánlatot tett neki. Erdődi Lili a jövő hét végén lép föl Miskolcon a legközelebbi drámai midonságban, Lengyel Menyhért Antónia-jában s bizonyos, hogy a miskolci közönség épen olyan hamar szeretetébe fogadja, mint annak idején a debreceni.

SPORT

Az olimpiai gyűjtőnap

Króh Vilmos félmillió adománya
A vasárnapi olimpiai gyűjtőnap iránt általában nagy érdeklődés mutatkozik s előreláthatólag szép sikerrel jár. A gyűjtősátrak beosztása a következő: Rákóczi és Csapó-utca sarok: a MANSz műhelyi csoportja, Bika-szaloda előtt ipari MANSz szakosztály. Nagytemplom előtt Kocz Aurélié és társai. MÁV. üzletvezetőség előtt MANSz műhelyi csoport A kaszinó előtt a Jótékony Nőgyűjt. Kistemplomnál Izraelita Nőgyűjt. Városi bérpalota előtt a passzázsnál Izraelita Nőgyűjt. A posta és Hungária-kávéház előtt a színészsátor. Pályaudvar előtt Larkóczy Pálné és társai. Nagyerdőn, Simonyi-úton a MANSz műhelyi csoport. Szombaton május 17-én 8 órai kezdettel a DVSC a MAV mű-

Női fehér és drap

VÁSZON KALAP

megérkezett

WERNER SÁNDOR
PIAC-UTCA 72.

Legszebb, legjobb és legolcsóbb

szövetek
FELDHEIM IMRE
posztóházában, Kossuth-utca 6.

A Margit-fürdő teljes üzemben nyitva van.
Kedvezményes fürdőjegyek kaphatók.

hely dísztermében az Egyetértés filharmonikus zenekarának, valamint a szimfonikus társaságának és énekkarnak közreműködésével az olimpiai alapra hazafias műsoros estélyt rendez. Az estélyre megalkapott belépő díjak nincsenek, mindenki tetszése szerint adakozhat.

Az olimpiai tornaszok Debrecenben. Általános érdeklődés előzi meg városzerte az olimpiai tornász csapat vasárnapi bemutatkozását. A nagyszerűnek ígérkező tornász ünnepeken a Budai Torna Egylet 18-20 tagú női és 18 tagú férficsapata be fogja mutatni azt a programot, amellyel a tornász-olimpián szerepelni fognak, a budai tornaszokat lekísérik a debreceni bemutató ünnepélyre Demény, Hoffeld államtitkárok is. Az igazán érdekesnek ígérkező sportesemény vasárnap délután fél 5 órakor lesz az Arany Bika dísztermében.

Itt említhetjük meg, hogy a kereskedők közt megindult gyűjtést Kröh Vilmos nyitotta meg félmillió adománnyal.

Fekete Mihály kettős rekordja. Budapesti tudósítónk jelenti: Fekete Mihály az ESC mai versenyén az 1500 méteres gyaloglás rekordját 6 p. 25.4 mp-re, az egy angol mértőföldesét pedig 6 p. 53.9 mp-re javította.

Elutaztak a labdarúgó reprezentatívok. Az olimpiaszóra ma indultak el a keleti pályaudvarról a labdarúgó reprezentatívok. A pályaudvaron Muzsa Gyula, az MOB elnöke bucsuztatta őket ezer főnyi közönség élén, amire Csányi József, az MLSZ társelnöke választott s azután az olimpiai kék-pírás zászlóival díszített vonata elindult Páris felé.

Püspöki Uradalmi Bérpince

BORAI

(Balatonmelléki fehér és vörös) kímélve kaphatók a

GAMBRINUSBAN.

Nincs oka aggódni!

Ha kevés pénze van, meri az **APOLLO** divatruházban (Miklós-u. sarok) a legolcsóbb árban szerezheti be ruházati szükségleteit.

Szövetek, selymek, grenadinok, fehérneműk, harisnyák és mosóárak dus választékban.

Tisztviselőknek árengedmény!
TELEFON: 764.

LEGSZEBB

KALAP

LEGOLCSÓBBAN

HERMAN és FRIEDMANN
PIAC-UTCA 10.

Olcsó paplan!

Szilágyi Józsefné paplanvarrójában készítenek a legfinomabb vattás és pelyhes paplanok. Kész munka állandóan kapható.

Kétszemélyes paplan 300,000
Gyermek paplan . . . 130,000
Levelezőlap hívásra házhoz megyek.

Ifj. Szilágyi Józsefné
(Homokkert)
Szabó Kálmán-utca 8.

Neuman József

Er-kó

cipőáruháza Piac-utca 75.

Női-, férfi-, gyermekcipők és szandálok nagy választékban.

Arverési hirdetés.

A dr. Pally Béla és társai tulajdonát képező, a debreczeni 2010. sz. betétben foglalt **Sestakert Poroszlai-ut 6. szám** alatti szálló a rajta lévő építményekkel, ültetvényekkel, szüretelő edényekkel együtt **Debreczen sz. kir. város árvaszékénél** (Csapó-utca 19. szám alatt) Kovács Kálmán árvaszéki ülnök hivatali szobájában **1924. évi május hó 27-ik napján délelőtt 10 órakor** megtartandó önkéntes nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőknek el fog adni. Kikiáltási ár 140.000,000 korona. Az árverési feltételek a délelőtti hivatalos órák alatt az árverést vezető árvaszéki ülnöknél megtekinthetők.

Kelt Debreczen, sz. kir. város árvaszéke 1924 évi május hó 10. napján.

Medgyaszay s. k.
árvaszéki elnök.

Operett ujdonságok

	Alapára
LEHÁR: Apukám I/II.	10 [—]
SZIRMAI: Mézeskalács I/II.	10 [—]
GABAROCHE: Gyere be rózsám I/II.	10 [—]
STOLZ: Huncut a lány I/II.	10 [—]

Kaphatók:

Hegedüs és Sándor rt.
könyvkereskedésében.

Arverési hirdetés.

Az 1924. évi május hó 18. án vasárnap reggel 9 órakor és 19. én hétfőn délután 3 órakor kezdetét veendő árverésen, mely **dr. Lintner Sándor** kir. közjegyző ur Piac-utca 46. sz. a. irodájában és közbenjöttével fog megtartani, árverés alá kerülnek különféle **persa és szmirna szőnyegek, régi arany- és ezüstneműk, eredeti mesterművek**, majolika és porcellán vazák és egyéb bőr- és disztárgyak. Az árverési feltételek **dr. Lintner Sándor** kir. közjegyző ur irodájában megtudhatók.

Az arany koronában megállapított lakber, kincstári hasznosítás részesezés terovásához szükséges

Házbérfizetési

jegyzék

kapható

Hegedüs és Sándor rt.
könyvkereskedésében.

BURGER és WEINBERGER FATELEPE.
Debreczen, Szoboszlai ut 1. Telefon 11-82.

Legolcsóbb beszerzési forrás faragott és fűrészelt fa, gombrud, deszka, lécs, stb. Építési anyagok, cserép, kátrány, fedéllemez stb. **Tüzifa házhoz szállítva megrendelhető.**

MAGYARORSZÁG OLIMPIAI TORNÁSZAI
a Budapesti Budai Tornaegylet
női és férfi tornászcsapata
a **BIKÁBAN** május hó 18-án.

Utcai és alkalmi ruhák festője és vegytisztítója

BIRÓ

Arany Bika. :: :: Mozi-bejárat.

GUMMIKABÁT

vászon felsővel K 430,000[—], doublé K 600,000[—], szövet felsővel K 700,000[—].

óriási választékban kapható a

LINOLEUM ÁRUHÁZBAN

Haas Lipót Debreczen, Ferenc József-ut 58. (Megyeháza mellett.) Telefon 9-63.

LISZT

0-ás	kilogramonként	5800	koronáért
2-es	"	5600	"
4-es	"	5400	"
6-os	"	5200	"
rozs	"	4600	"
kenyér félféher	"	4000	"

kapható a

Köztisztviselők Szövetkezete fiókarudáiban.

DEBRECZENI MŰGYÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ajánlja teljesen fagymentes **SIRKŐVEIT.** NA GYVÁLASZTÉK!

Készít: kutyűrűt, betoncsövet, betoncserepet, betonblokkot, vasbetonkoporsót és cementlapot. Gyártelep: Fürdő-utca 2. szám.

Telefon: 10-93.

Városi raktár: **KEGYES FERENC** sirkőüzletében.

FONTOS! FONTOS!

Megjelent az új lakásrendelet

az érvényben levő összes jogszabályokkal. **Teljes kiadás!!**

Magyarzatokkal és példákkal ellátta **SALGÓ LÁSZLÓ**

nyug. törvényszéki bíró, gyakorló ügyvéd, v. l a k á s ü g y i előadó.

Alapára K 5.- Szorzószám 5500 és 5% felár.

Kapható:

HEGEDÜS ÉS SÁNDOR

irodalmi és nyomdai r.-t kiadónál és minden debreczeni könyvkereskedőnél.

APRÓ HIRDETÉSEK

VÉTEL

Juhgomolyát minden mennyiségben a legmagasabb napi árban vesz Turózeum, Darabos-utca 20. Telefon 6-68.

Palackokat vesznek, hét decis borosörüveget kisebb mennyiségben is. Hatvan-utca 2.

Üvegekért bármilyen mennyiségben bárkinél többet fizet Székelyi vegyészgyár, Péterfia negyvenhat.

Két drb. jó állapotban levő fürdőkádrokhoz való **gáz kályhát** megvételre keresek. Cím a kiadóhivatalban.

ELADÁS

Kalaplack minden színben, megszokott olcsó árban vásárolható **Stern** festéküzletében Piac-u. 10., Bikával szemben.

Betoncserep kiváló tartós, gazdaságos, valamint cementlapok, kutyűrűk, valódi

aszbesztpala, folyamkavics és homok legolcsóbban beszerezhető Krausz Albert cementárnyagárban Debreczen, Kishegyesi-ut 2. Kisállomás mellett. Telefon 307.

Kész hencserek, plüsch, szövet, bőrvászon diványok, afrikai, lószőr matracok, afrikai garnitúrák, ebédő székek készen Préz kárpitosnál. Hatvan-u. 41. Telefon hívó 12-33. Javításokat jutányosan készítek.

Hálók, ebédlők és mindenféle butorokat legolcsóbban Hausner Simonffy-utca 2/c. bérházi butorüzletében szerezheti be.

Építkezési anyagok, portlandcement, fedéllemez, cementlap, kutyűrűk, betonkavics és folyamhomok legolcsóbban kapható Lukács Vilmos és Testvére cementáru gyárában, Károly Ferencz József ut 2. Margit-fürdő mellett. Városi iroda Hatvan-utca 7. Telefon 308.

Tűzifa, mész, cserép, téglák és mindenféle építkezési anyagok kicsinyben is Kemény-nél, Deák Ferenc-n. 2.

Elszakíthatatlan munkásingek! Iparosok! Munkások Legolcsóbban a Révész áruházban Csapó-utca 21. sz. alatt szerezhetik be. Színes munkásing 39,000 K Lábravaló . . . 30,000 K 1 méter l. karton 22,000 K Vízszeladókna! árengedmény!

Építetők figyelmébe! Építsen ürezes betonblokkal; 50 százalékkal olcsóbb a tégláépítkezésnél. Gazdasági építkezéseknél kiválóan alkalmas. Betonblokk, cserép, kátránypapír, cement és mozaiklapok, portlandcement, kutyűrű és sirkővek a Debreczeni Műgyárnál kaphatók.

Legelőnyösebb bevásárlási forrás mindenféle butorokban, valamint gyermekkoszik Fenyves butoráruházban, Kistemplomnál.

Tégla és cserép kitűnő minőségben legolcsóbban Tóth és Sebestyén építésszek téglagyárában kapható. Városi iroda Betus József, Zöldfa-utca 8.

Legszebb antik bőr gobelin garnitúrák, szalonnák, hencserek, matracok, ebédlők, hálók nagy választékban Szántó kárpitosnál. Üzlet: színbázis-járó, műhely: Zugó-utca.

10 méter új gummléső, 3 cm átmérőjű, békebeli minőségben eladó. — Cím a kiadóhivatalban.

Evdőszköz tokban, gyönyörű határozatos és gyors eladó. Károly Ferenc József ut 8/B. délutánonként.

Zónabélyegek, sorozatok és egyes értékek eladók. Károly Ferenc József ut 8/B. délutánonként.

KERESLET

Keresünk kertés külsőségben szobát nyári szezonra, butor és ágynemű nélkül is. Rosenberg és Hammer. Piac-utca 8.

Üzletajtó rolloval megvételre kerestetik bármilyen méretben. Cím leadható Paneth szalámi üzletben, Piac-utca 19.

Elveszett tegnap 14-én este a Piac-utcai fasorban egy ezüst ridikül. Becsületes megtalálóját kérjük, hogy jutalom ellenében Miklós-utca 30., vagy a rendőrségre vigye.

Masszirozók, masszírozónók, tyukszemvágók és tyukszemvágónók felvétetnek azonnal a Margit-fürdőben.

VEGYES

Kun József kő- és műszerműves, Széchenyi-utca 1.

Részletfizetésre. Pálinkafőző-, mosó- és lekvárfőzőüstök legolcsóbban kaphatók **részletfizetésre** is Mándoki rézművesnél Debreczen, Arany János-utca 13. sz. alatt. Telefon 12-42.

Ajánlom, hogy vásároljon tőlem 2 drb kis libát 60,000 K-ért, 2 drb kis kacsát 25,000 K-ért. A piacon drágább, én meg ennyi pénzért díjmentesen fel is nevelem Önnek. Szarvasai 1924 november 1-ig nálam lehetnek, akkor is úgy vizi el tőlem ahogy azt háziszükséglete kívánja. Így jut Ön hozzá olcsó pénzért tőmnyival libához, kacsához és értékes párnának való tollhoz. Vegyen mielőbb, mert később a baromfi nagyon drága lesz. Válassza fel a nevelésre libát, kacsát és kis csirkét is. 3 tenyésztőtelepem, 21 holdas libalegőm, nagy vízterületem, ólaim és istállóim alkalmasak évi 8-10,000 drb szárnyas felnevelésére. Kis libát, kacsát t. vevőközönségem részére — vidéki összeköttetésemnél fogva — a legolcsóbban tudom beszerezni. — Eladók nálam fajtynulak, fajtynulok, libák, kacsák ivadéka. Továbbá fajtynulák, kacsák, valamint istállótrágya. Pávay 30 holdas fajbaromfi tenyészete, Tóczós-kert, Szondi utca 23. szám.

Fürdőberendezést, vízvezetékcsatornázást és egészségügyi berendezéseket jótállás mellett vállalom. Javítások szakszerűen és pontosan készíttetnek. Kovács Gyula, Szent Anna-utca 2. Tanuló felvétetik.

Retikült! Bőröndöt! Jót csak a készítőnél vehet **FEUERMAN** bőröndös, Piac-utca 44. szám.

Rába szekérek vasalva elpusztíthatatlanok **Riesz Henrik** kocsigyár Debreczen, Hatvan-utca.

Villamos csengő berendezését jótállással készíti és javítja az Elekra villamosági vállalat, Hatvan-utca 2. Telefon 895.

Babi kelengyék gyermek-cikkek legolcsóbban **Dr. Hegedűsné Gyermekdivatházában** Simonffy-u. 2.

Raktárnok lehetőleg papírszakmához érő állást kaphat. Irásbeli — fizetési igényekkel megjelölt — ajánlatok személyesen adandók be a kiadóhivatalba.

Női Felöltők Ruhák Costümök Kalapok

Tavaszi ujdonságok megérkeztek.

Mérleget, súlyokat jutányosan hi-telesítve javít Bihary mérlegkészítő, Miklós-utca 18.

Debreczeni Üvegesítő Tüköráruháza Rothmann Adolf Debreczen, Csapó-utca 19. Telefon 1301. Készít mindenféle tüköröntést és csiszolást.

Elsőrendű berlini sapkakészítés. — Mindenemű civil sapkák, gépelt kalapok legszebb kivitelben készülnek. — Finom sapkák készen is kaphatók. — Wallerstein Antal sapkakészítő — Széchenyi-utca 16., keresztpület.

Retikült! Bőröndöt! Jót csak a készítőnél vehet **FEUERMAN** bőröndös, Piac-utca 44. szám.

Rába szekérek vasalva elpusztíthatatlanok **Riesz Henrik** kocsigyár Debreczen, Hatvan-utca.

Villamos csengő berendezését jótállással készíti és javítja az Elekra villamosági vállalat, Hatvan-utca 2. Telefon 895.

Babi kelengyék gyermek-cikkek legolcsóbban **Dr. Hegedűsné Gyermekdivatházában** Simonffy-u. 2.

Fehér mész fával égetett minőségben, azonnali szállítással vagononként kapható Pollák Zsigmond által Debreczen.

Kosztba vehető 25-30 millió. Cím a kiadóhivatalban.

Vízvezeték, csatornázás, központi fűtés és fürdőberendezési munkálatokat, valamint szakmába vágó javításokat szakszerűen készíti Gyenes, Arany János-utca 27. sz. Telefon 9-37. Ugyanott tanulók felvétetnek.

Lapkihordó asszonyt felvesz a **DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG** kiadóhivatala.

Villamos berendezést, motor és csengő berendezéseket, csillár átalakításokat, javításokat legolcsóbban készíti **Villamosági Vállalat Fanta Ernő,** Csapó-utca 11. szám.

Hölgyek figyelmébe! A legújabb divatkalap-modellek megérkeztek M. Nagy Mihály kalapüzletében Péterfia-u. 8. Női és férfi kalapok alakítását szakszerűen eszközözlöm.

Elektra elektrotechnikai vállalat Cégtulajdonos Gold Sándor. — Villanyvilágítás, motorok, csengőberendezéseket, javításokat legintézetesebben készíti. — Debreczen, Hatvan-utca 2. I. em. Telefon: 895.